

บทบาทการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิต
ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน
ขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์
Roles of sub-district administrative organization management
in promotion of living according to sufficiency economy
in Nakhonsawantok community.

สมศรี พิณเกษม*

ดร.บุษกร จารุวิชิตานากุล**

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา บทบาทการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ กลุ่มตัวอย่างคือประชาชนในพื้นที่ การดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก เครื่องมือในการวิจัยใช้แบบสอบถามจำนวน 387 ชุด สถิติในการวิจัยประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ผลวิจัยพบว่า

1. องค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตกมีบทบาทในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านภูมิคุ้มกันมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความมีเหตุผล ด้านความพอประมาณ ด้านคุณธรรม และด้านความรู้ตามลำดับ ส่วนการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีด้านเศรษฐกิจมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม ตามลำดับ

2. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลสามารถอธิบายการผันแปรของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ร้อยละ 98.8 โดยมีบทบาทด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านภูมิคุ้มกัน ด้านความรู้ และด้านคุณธรรมเท่านั้นที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยองค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีบทบาทด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านภูมิคุ้มกัน ด้านความรู้ และด้านคุณธรรมที่สูงจะส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างมีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสูงขึ้นเนื่องจากการผันแปรในทิศทางเดียวกัน

คำสำคัญ : บทบาท/การบริหาร/เศรษฐกิจพอเพียง

* นิสิตปริญญาโท บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (การจัดการ) มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์

** อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

Abstract

The objectives of this study were to study the roles of sub-district administrative organization management in promotion of living according to sufficiency economy in community and living according to sufficiency economy in Nakhonsawantok community and study the roles of sub-district administrative organization management in promotion of living according to sufficiency economy in community and living according to sufficiency economy in Nakhonsawantok community. Data collection was done by using the questionnaires from 387 people. The statistics involved were quantitative and were presented in percentages, arithmetic means, standard deviation and Pearson correlation. The hypothesis testing in Enter Multiple Regression analysis. The findings could be concluded as follows :

1. The roles of sub-district administrative organization management in promotion of living according to sufficiency economy in community from sample at high level the sample were on (1) immune and then were (2) rational (3) tolerable (4) virtue and (5) cognition. The living according to sufficiency economy in community and living according to sufficiency economy in Nakhonsawantok community at high level were (1) economic and then were (2) social (3) environment and (4) culture.

2. The relation between roles of sub-district administrative organization management in promotion of living according to sufficiency economy in community and living according to sufficiency economy in Nakhonsawantok community at 98.8 percent. Roles of sub-district administrative organization management in tolerable, rational, immune, cognition and virtue were positive forecasts the living according to sufficiency economy in community and living according to sufficiency economy in Nakhonsawantok community.

Keywords : roles / management/ sufficiency economy

บทนำ

การนำแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ เนื่องจากประเทศไทยได้เริ่มปรับตัวเข้าสู่ยุคของการเปลี่ยนแปลงจากชนบทสู่เมือง แต่การจัดการพื้นที่ที่แยกส่วนการพัฒนาชนบทและเมืองออกจากกัน ทำให้ขาดความเชื่อมโยงทั้งด้านนโยบายและการปฏิบัติ ผนวกกับนโยบายการบริหารแบบรวมศูนย์ที่ขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนและท้องถิ่น ได้ส่งผลให้เศรษฐกิจภาคเมืองมีการเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลกมากกว่า โดยที่การพัฒนาแยกห่างจากพื้นที่ชนบทก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างเมืองและชนบทมากขึ้นทั้งในด้านการกระจายรายได้ และการกระจายกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ตลอดจนคุณภาพ

และการกระจายบริการทางสังคม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2557: 49) องค์กรที่เข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด จึงเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก ได้นำเอาหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาใช้เป็นหลักในการบริหารงาน โดยจากพระบรมราโชวาทปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย 3 หลัก 2 เงื่อนไข คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ภูมิคุ้มกัน ความรู้ และคุณธรรม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

2550ก : 8) ซึ่งการปฏิบัติตามหลักการทั้ง 5 นี้จะนำมาซึ่ง ความมั่นคงยั่งยืนในด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมให้แก่ผู้ปฏิบัติและชุมชน โดยกำหนดเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์ของการดำเนินงาน (องค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก. 2557. แผนพัฒนา 3 ปี) เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ และก่อให้เกิดความพอเพียงในชุมชน เพื่อสร้างความเจริญอย่างยั่งยืนให้แก่ชุมชน แต่ความไม่แน่นอนทั้งจากสถานะเศรษฐกิจและสังคมที่มีในปัจจุบันทั้งในด้านพลังงาน ค่าครองชีพ สภาพแวดล้อม ค่าเงินบาท และการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนในปี พ.ศ. 2558 ที่ก่อให้เกิดการข้ามชาติ ข้ามวัฒนธรรมเข้ามาและออกไปสู่ต่างประเทศของประชาชน ซึ่งความเจริญและก้าวหน้านี้อาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่อาจส่งผลกระทบต่อทั้งด้านบวกและลบ การส่งเสริมให้ประชาชนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จึงเป็นเรื่องเร่งด่วนอย่างยิ่ง

ผู้ศึกษาจึงทำการศึกษา บทบาทการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ เพื่อทราบถึงการดำเนินงานในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ผลที่เกิดขึ้นจากการส่งเสริมการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการดำเนินชีวิตของประชาชน เพื่อนำมาปรับปรุงระบบการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตกให้มีประสิทธิภาพและดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่การดูแลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนและการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

2. เพื่อหาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

สมมติฐานการวิจัย

1. องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการบริหารโดยการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ มากกว่าร้อยละ 70

2. บทบาทการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ แนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดช (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550ก : 8) 3 หลักการ 2 เงื่อนไข และ 4 มิติ ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล ภูมิคุ้มกัน ความรู้ และคุณธรรม กำหนดเป็นกรอบบทบาทการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งเป็นตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม กำหนดให้ 4 มิติ ประกอบด้วย มิติทางเศรษฐกิจ มิติทางสังคม มิติทางวัฒนธรรม และมิติทางสิ่งแวดล้อม ที่ได้จากการปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นตัวแปรการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตกซึ่งเป็นตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

**บทบาทการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล
ในการส่งเสริมการดำเนินชีวิต
ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**

1. ความพอประมาณ
2. ความมีเหตุผล
3. ภูมิคุ้มกัน
4. ความรู้
5. คุณธรรม

**การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของประชาชนในชุมชน
องค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก**

1. ด้านเศรษฐกิจ
2. ด้านสังคม
3. ด้านสิ่งแวดล้อม
4. ด้านวัฒนธรรม

ภาพกรอบแนวคิดของการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหาและระยะเวลา

เนื้อหา การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาถึง การนำแนวคิดตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงซึ่งประกอบด้วยหลักการหลักวิชา และหลักธรรม ในความพอเพียงอันประกอบด้วย 3 ห่วง และ 2 เงื่อนไข โดย 3 ห่วงคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ส่วน 2 เงื่อนไข คือ เงื่อนไขความรู้ และเงื่อนไขคุณธรรม

ระยะเวลา ผู้ศึกษาได้เริ่มดำเนินการวิจัยในช่วงเดือน มีนาคม 2557-กรกฎาคม 2557

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชน ในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก จำนวน 12,081 คน จากพื้นที่ 10 หมู่บ้าน (องค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก. 2557 : ไม่ปรากฏเลขหน้า)

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ประชากรด้วยการใช้สูตรของ ยามาเน่ (Yamane) ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างที่ 5% หรือ 0.05 ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 387 คน

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ตัวแปรอิสระ ประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และบทบาทการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชน ครอบคลุมประเด็นการบริหารจัดการภายใต้ 3 ห่วง 2 เงื่อนไขตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงคือ ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านภูมิคุ้มกัน ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม

ตัวแปรตาม ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ โดยครอบคลุมในประเด็น (1) เศรษฐกิจ (2)สังคม (3) สิ่งแวดล้อม และ (4) วัฒนธรรม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ บทบาทการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ใช้ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตรวัดจำแนกกลุ่มอย่างง่าย (Simple category scale) ที่มีมาตรวัดหลายตัวเลือก ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตอนที่ 2 บทบาทการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตกในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ครอบคลุมประเด็นการบริหารจัดการภายใต้มิติปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ (1) ด้านความพอประมาณ (2) ด้านความมีเหตุผล (3) ด้านภูมิคุ้มกัน (4) ด้านความรู้ และ (5) ด้านคุณธรรม

ตอนที่ 3 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก โดยครอบคลุมในประเด็นสำคัญ คือ (1) ด้านเศรษฐกิจ (2) ด้านสังคม (3) ด้านสิ่งแวดล้อมและ (4) ด้านวัฒนธรรม โดยใช้ระดับการวัดตัวแปรแบบอันตรภาคชั้น แยกเป็นส่วนที่ลักษณะการตอบแบบสอบถามเป็นการให้ตอบเป็นน้ำหนักคะแนนการปฏิบัติ ด้วยมาตราประมาณค่า ซึ่งเป็นแบบมาตรวัดแบบตัวเลข (Numerical scales) 0-10

วิธีการเก็บข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ลงพื้นที่สำรวจในหมู่บ้านร่วมกับผู้ใหญ่บ้าน จาก 10 หมู่บ้าน
2. ผู้ศึกษานำแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่ทำการคัดเลือกไว้ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่ายทั้งหมด 387 คน
3. เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับ ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละชุด และนำไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยคอมพิวเตอร์ต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา และสถิติ

สำหรับการวิเคราะห์ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ในการประมวลผลข้อมูลหลังจากทำการตรวจสอบตามความสมบูรณ์ที่ได้รับ

1. การคำนวณหาปัจจัยส่วนบุคคล ตอนที่ 1 ใช้ระดับการวัดตัวแปรแบบกลุ่มสำหรับแบบสอบถามตัวเลือก และแบบอัตราส่วนสำหรับข้อคำถามแบบเปิด โดยในผลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบความถี่ และร้อยละ

2. การคำนวณหาข้อมูล บทบาทการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ตอนที่ 2 และการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของประชาชนในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก ตอนที่ 3 ใช้ระดับการวัดของตัวแปรแบบช่วงเป็นคำถามวัดระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อบทบาทการบริหารขององค์การบริหาร โดยให้เป็นค่าคะแนนการปฏิบัติ หากเห็นว่า เห็นด้วยมากให้คะแนนเต็ม 10 ไม่เห็นด้วยเลยให้ 0 และเห็นด้วยในระดับอื่นให้คะแนนตามการให้คะแนนสากล นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ระดับความคิดเห็น โดยหา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 และสมมติฐานข้อที่ 1

3. การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation : r) วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ซึ่งค่าความสัมพันธ์ไม่เกิน 0.80 เพื่อไม่ให้ละเมิดข้อสมมติที่กำกับเทคนิคการวิเคราะห์ถดถอยพหุ

4. การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุหรือการวิเคราะห์การถดถอยแบบเชิงซ้อน (Multiple Regression Analysis) ด้วยวิธี Enter วิเคราะห์บทบาทการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนใน

ชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก เพื่อหาอิทธิพลของตัวแปรอิสระที่ส่งผลต่อตัวแปรตาม ในรูปสมการทำนายเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัย ข้อที่ 2 และสมมติฐานข้อที่ 2

บทบาทการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในการ ส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในชุมชนและการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล นครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษา

1. บทบาทการบริหารงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบลนครสวรรค์ตกในการส่งเสริมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (ดังตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 บทบาทการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก ในการส่งเสริมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

บทบาทการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก ในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับความคิดเห็น			
	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. ด้านความพอประมาณ	4	8	7.91	.796
2. ด้านความมีเหตุผล	5	9	7.98	.734
3. ด้านภูมิคุ้มกัน	5	8	8.47	.979
4. ด้านความรู้	5	8	7.57	.492
5. ด้านคุณธรรม	5	8	7.58	1.186
บทบาทการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก ในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	4	9	7.90	.727

จากตารางที่ 1 องค์การบริหารส่วนตำบล นครสวรรค์ตก มีบทบาทในการส่งเสริมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านภูมิคุ้มกันมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านความมีเหตุผล ด้านความพอประมาณ

ด้านคุณธรรม และด้านความรู้ตามลำดับ

2. การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล นครสวรรค์ตก

ตารางที่ 2 การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก

การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน ในชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก	ระดับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง			
	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน
1. ด้านเศรษฐกิจ	5	8	6.59	1.108
2. ด้านสังคม	5	7	6.40	.917
3. ด้านสิ่งแวดล้อม	5	7	6.40	.917
4. ด้านวัฒนธรรม	5	7	6.01	1.001
การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชน ในชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก	5	8	6.59	1.108

จากตารางที่ 2 กลุ่มตัวอย่างดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในด้านเศรษฐกิจมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านสังคม ด้านสิ่งแวดล้อม และด้านวัฒนธรรม ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 2 เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการบริหารขององค์การ

บริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตาม

หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของในชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทการบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของประชาชนในชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

ตัวแปร	b	t	Sig. t
ค่าคงที่	3.099	14.162	.000
1. ด้านความพอประมาณ	.866	7.676	.000**
2. ด้านความมีเหตุผล	.145	1.196	.000**
3. ด้านภูมิคุ้มกัน	.020	.246	.000**
4. ด้านความรู้	.028	.367	.000**
5. ด้านคุณธรรม	.572	6.232	.000**

$R^2 = .988$, $SEE = .12140$, $F = 4565.448$, $Sig. F = .000$

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01

จากตารางที่ 3 บทบาทการบริหารของ องค์การบริหารส่วนตำบลสามารถอธิบายการผันแปรของการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ร้อยละ 98.8 โดยมีบทบาทด้านความพอประมาณ ด้านความ มีเหตุผล ด้านภูมิคุ้มกัน ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม เท่านั้นที่ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง โดย องค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีบทบาทด้านความพอประมาณ ด้านความ มีเหตุผล ด้านภูมิคุ้มกัน ด้านความรู้ และด้านคุณธรรมที่สูงจะส่งผล ให้กลุ่มตัวอย่างมีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียงสูงขึ้นเนื่องจากมีการผันแปรในทิศทาง เดียวกันที่ระดับนัยสำคัญที่ .01

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยในครั้งนี้ สามารถอภิปรายผล ตามสมมติฐานของการวิจัย คือ

1. สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 1 องค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการบริหารโดยการส่งเสริม การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของประชาชนในชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบล นครสวรรค์ อำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์มากกว่า ร้อยละ 70

จากผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วน ตำบลนครสวรรค์ก็มีบทบาทในการส่งเสริมการดำเนิน ชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากถึง มากที่สุดซึ่งมีช่วงเฉลี่ยคะแนนระหว่าง 7.57-8.47 และมีคะแนนเฉลี่ยรวมที่ 7.90 (ตารางที่ 1) ซึ่งคิดเป็น ร้อยละ 79 แสดงให้เห็นว่า องค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทในการบริหารโดยการส่งเสริมการดำเนินชีวิต ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอย่างมากซึ่งเป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้คือ มากกว่าร้อยละ 70 ซึ่งสอดคล้องกับ หลักการขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ที่มี ยุทธศาสตร์การดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการ ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่กำหนด ไว้ถึง 5 ยุทธศาสตร์จากทั้งสิ้น 6 ยุทธศาสตร์ (องค์การ

บริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ค. 2557. แผนพัฒนา 3 ปี) ซึ่ง ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ในการพัฒนาการสร้างมูลค่า เพิ่มทางการเกษตร การค้า และอุตสาหกรรมเกษตร ด้วยการบริหารและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ การส่งเสริมคุณภาพและปริมาณผลผลิตทางการเกษตร การส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ส่งเสริม ผลิตภัณฑ์ชุมชนและท้องถิ่น การส่งเสริมกลุ่มและกองทุน ทางเศรษฐกิจ การส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร การส่งเสริมกลไกทางการค้าและการตลาด และการ พัฒนาระบบการขนส่งและการกระจายสินค้า

การพัฒนาคนให้มีคุณภาพที่ดี มีคุณธรรม นำความรู้และเกิดความผาสุก ด้วยการส่งเสริม สนับสนุนอาชีพแก่ประชาชนและจัดสวัสดิการสังคมแก่ ผู้ด้อยโอกาส คนยากจน อย่างเหมาะสมและทั่วถึง การส่งเสริมให้ประชาชนมีจริยธรรมในการดำรงชีวิต โดยมีคุณธรรมนำความรู้ ก่อให้เกิดความผาสุก และอยู่ ร่วมกันในสังคมอย่างสันติสุข และการเสริมสร้างสังคมที่ เป็นธรรมและมีหลักประกันความมั่นคงทางสังคมให้ แก่ประชาชนทุกกลุ่ม

การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และธรรมชาติ ด้วยการพัฒนาและยกระดับแหล่งท่องเที่ยว เชิงวัฒนธรรมและธรรมชาติ การพัฒนาบุคลากรทาง การท่องเที่ยว การบริหารและความปลอดภัย การส่งเสริม ด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์ทางการท่องเที่ยว

การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนตามแนว ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้วยการสนับสนุนให้ครอบครัว ชุมชน/หมู่บ้านมีส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วม ของประชาชน ส่งเสริมสนับสนุนศูนย์เรียนรู้และศูนย์ปราชญ์ ชาวบ้าน

การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืน ด้วยการบริหาร ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมการอนุรักษ์ พลังงานและพัฒนาพลังงานทดแทน

2. สมมติฐานของการวิจัยข้อที่ 2 บทบาทการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในการส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนองค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์กออำเภอเมือง จังหวัดนครสวรรค์

จากผลการวิจัยความสัมพันธ์ของตัวแปรพบว่า หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านภูมิคุ้มกัน ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม มีความสัมพันธ์กับการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่ระดับนัยสำคัญที่ .01 มีผลให้มีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสูงขึ้นโดยมีอิทธิพลต่อกันถึงร้อยละ 98.8 ซึ่งแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเมื่อเกิดด้านความมีเหตุผล ด้านภูมิคุ้มกัน ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม แล้วนั้นจะนำไปปฏิบัติด้าน เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ก่อให้เกิดความสมดุลและยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550ก : 8) เมื่อประชาชนในพื้นที่การปกครองขององค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์กอได้รับการส่งเสริมพัฒนาความรู้ความเข้าใจในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงประชาชนในปกครองก็สามารถนำไปสู่หนทางปฏิบัติได้ และสอดคล้องกับ ปาริชา มาริ เคน (2551) ซึ่งศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนกรณีศึกษาเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า เทศบาลตำบลนาคูมีบทบาทในฐานะเป็นศูนย์กลางการสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนครอบคลุมหลายด้านสมาชิกมีความเชื่อมั่นในศักยภาพของตนและพร้อมที่จะให้ความร่วมมือจัดการกับปัญหาของชุมชนและชุมชนมีการเรียนรู้โดยเข้าร่วมในกระบวนการของชุมชน มีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องตามวิธีการของชุมชนภายใต้การสนับสนุนของผู้นำองค์กร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. บทบาทที่องค์การบริหารส่วนตำบลควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมให้ชุมชนมีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรทำการส่งเสริมการดำเนินดังนี้

- การส่งเสริมให้ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง องค์การบริหารส่วนตำบลควรส่งเสริมบทบาทการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านภูมิคุ้มกัน ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม เนื่องจากส่งผลให้มีการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสูงขึ้น

- การส่งเสริมให้ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านเศรษฐกิจ ควรดำเนินงานด้านความมีเหตุผล ด้านภูมิคุ้มกัน ด้านคุณธรรม เนื่องจากมีผลทำให้การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านเศรษฐกิจสูงขึ้น

- การส่งเสริมให้ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านสังคม ควรดำเนินงานบทบาทด้านภูมิคุ้มกัน และด้านความรู้เนื่องจากมีผลทำให้การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านสังคมสูงขึ้น

- การส่งเสริมให้ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านสิ่งแวดล้อม ควรดำเนินงานบทบาทด้านความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านภูมิคุ้มกัน ด้านความรู้เนื่องจากมีผลทำให้การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านสิ่งแวดล้อม สูงขึ้น

- การส่งเสริมให้ใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านวัฒนธรรม ควรดำเนินงานบทบาทความพอประมาณ ด้านความมีเหตุผล ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม เนื่องจากมีผลทำให้การดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านวัฒนธรรม สูงขึ้น

2. การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลในด้านต่างๆควรปฏิบัติดังนี้

- ด้านความพอประมาณ ควรส่งเสริมให้ชุมชนประกอบอาชีพด้วยความขยันหมั่นเพียรมากที่สุด

รองลงมาคือ ส่งเสริมชุมชนในการประหยัดน้ำ ไฟฟ้า และ น้ำมันเชื้อเพลิง ส่งเสริมให้ชุมชนปลูกผักสวนครัวเลี้ยงสัตว์ เพื่อการบริโภคในเบื้องต้น ส่งเสริมให้ชุมชนสร้างค่านิยม ในการพึ่งตนเอง และส่งเสริมให้ชุมชนจัดทำ บัญชีครัวเรือนรับ - จ่าย ตามลำดับ

- ด้านความมีเหตุผล ควรจัดกิจกรรมชุมชนเพื่อสร้างความรัก สามัคคีระหว่างบุคคลต่างๆในชุมชนอยู่เสมอ มากที่สุด รองลงมาคือ ส่งเสริมการให้ความรู้ ประโยชน์ของการทำเศรษฐกิจพอเพียงอยู่เสมอ สร้างค่านิยมให้ประชาชนโดยจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างบุคคลต่างๆ ในชุมชนอยู่เสมอ ให้ความรู้ อธิบาย และรับฟังเหตุผลของประชาชนในชุมชนในการดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆอยู่เสมอ และสร้างพื้นที่ส่วนกลางในการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการดำเนินงานต่างๆของชุมชน ตามลำดับ

- ด้านภูมิคุ้มกัน ควรส่งเสริมให้ชุมชนมีการแปรรูปวัตถุดิบ ในท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่าและส่งเสริมชุมชนในการรวมกลุ่มจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน มากที่สุด รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ชุมชนใช้ปุ๋ยชีวภาพสารชีวภาพในการเกษตร และป้องกันศัตรูพืช ส่งเสริมให้ชุมชนผลิตเครื่องอุปโภคใช้เอง เช่น น้ำยาล้างจาน แชมพู ภาชนะจักสาน เสริมสร้างสุขภาพของคนในชุมชนให้ห่างไกลจากยาเสพติด ส่งเสริมให้ชุมชนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ด้านความรู้ ควรส่งเสริมให้ชุมชนตั้งกลุ่มเรียนรู้ทางภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการต่อยอดองค์ความรู้อยู่เสมอ มากที่สุด รองลงมาคือ ถ่ายทอดและเผยแพร่ความรู้ให้แก่คนในชุมชนเสมอ ส่งเสริมให้ชุมชนนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันอยู่เสมอ ส่งเสริมให้ชุมชนมีการศึกษา ผลิตเครื่องมือเครื่องใช้ เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับสภาพชุมชนอยู่เสมอ และส่งเสริมการเรียนรู้ในชุมชน ตามลำดับ

ด้านคุณธรรม ควรส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนจัดกิจกรรมทางประเพณีที่สำคัญอย่างสม่ำเสมอ

มากที่สุด รองลงมาคือ ส่งเสริมคุณธรรมผ่านกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา และวันสำคัญอื่น ๆ เสมอ ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนยกย่อง เชิดชู บุคคลที่ซื่อสัตย์สุจริต เป็นที่น่ายกย่อง ฟื้นฟูวัฒนธรรม ประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่าของชุมชนที่สูญหายหรือถูกลืมเลือน และจัดกิจกรรมที่นำหลักธรรมต่างๆเข้ามาใช้ในการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพเสมอตามลำดับ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการการส่งเสริมด้านการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. การบริหารจัดการด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์การบริหารส่วนตำบล

เอกสารอ้างอิง

1. ปาริชา มารี เคน. (2551). บทบาทขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต่อการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนกรณีศึกษาเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดกาฬสินธุ์. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม. 2(2). 69-84.
2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11. (2557). กรุงเทพมหานคร :
3. สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2550ก). การประยุกต์ใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียง. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพมหานคร
4. องค์การบริหารส่วนตำบลนครสวรรค์ตก. แผนพัฒนา 3 ปี.